

**A mérnök–informatikus szakos hallgatók
Bevezetés a Számításelméletbe I. tárgyának vizsgatételei
(2021/2022. tanév első félév)**

1. **Oszthatóság, prímszámok, a számelmélet alaptétele** (csak a felbonthatóság bizonyításával). Prímek száma, $\pi(n)$ nagyságrendje (biz. nélkül). **Kongruencia fogalma, alpműveletek kongruenciákkal.**
2. **Lineáris kongruenciák: a megoldhatóság szükséges és elégséges feltétele, megoldások száma. Euklideszi algoritmus**, annak lépésszáma, alkalmazása lineáris kongruenciák megoldására is.
3. **Euler-féle φ -függvény**, képlet a meghatározására (csak prímmhatvány esetre bizonyítva). Redukált maradékrendszer, **Euler-Fermat-tétel**, kis Fermat-tétel. Két kongruenciából álló kongruencia-rendszer megoldása (konkrét, megadott példán).
4. Polinomiális futásidejű algoritmus (vázlatos) fogalma. Számelmélet és algoritmusok: alpműveletek és hatványozás az egészek körében, **moduláris hatványozás**, ezek lépésszáma. Prímtesztelés, Carmichael számok. Nyilvános kulcsú titkosítás, megvalósítása RSA-kóddal.
5. Térbeli koordináta geometria: **sík egyenlete, egyenes egyenletrendszerei (paraméteres és nem paraméteres alakban is). Skaláris szorzat fogalma és kiszámítása** (biz. nélkül); **vektoriális szorzat fogalma és kiszámítása** (biz. nélkül). Adott térbeli vektorok lineáris függetlenségének, $\mathbb{R}^3$ -beli generátorrendszer voltának, illetve bázis voltának geometriai feltétele.
6. $\mathbb{R}^n$ és $\mathbb{R}^n$ **alterének fogalma. Lineáris kombináció, generált altér** (és ennek altér volta), **generátorrendszer. Lineáris függetlenség** (ennek kétféle definíciója és ezek ekvivalenciája). Az „újonnan érkező vektor” lemmája. **F-G egyenlőtlenség.**
7. **Bázis és dimenzió fogalma**, a dimenzió egyértelműsége. **Standard bázis**, $\mathbb{R}^n$ dimenziója. **Koordinátavektor fogalma** és annak egyértelműsége. Bázis létezése $\mathbb{R}^n$ tetszőleges alterében.
8. **Lineáris egyenletrendszer megoldása Gauss-eliminációval. Megoldhatóság, a megoldás egyértelműségének feltétele. Lépcsős alak és redukált lépcsős alak fogalma.** Kapcsolat az egyenletek és ismeretlenek száma, illetve a megoldás egyértelműsége között.
9. **Determináns definíciója, alaptulajdonságai, kiszámítása.**
10. **A determinánsok kifejtési tétele** (biz. nélkül). **Műveletek mátrixokkal (összeadás, skalárral szorzás, szorzás, transzponálás), ezek tulajdonságai.** A transzponált determinánsa. Determinánsok szorzástétele (biz. nélkül).
11. $n \times n$ -es **lineáris egyenletrendszer egyértelmű megoldhatóságának jellemzése a determináns segítségével.** Kapcsolat a lineáris egyenletrendszerek, az $\mathbb{R}^n$ -beli generált altérhez tartozás kérdése, illetve a mátrixszorzáson alapuló mátrixegyenletek között. Kapcsolat négyzetes mátrix determinánsa, illetve a sorok és az oszlopok lineáris függetlensége között.
12. **Mátrix inverze, létezésének szükséges és elégséges feltétele, az inverz kiszámítása.** Lineáris transzformációk invertálhatósága.
13. **Mátrix rangja**, a rangfogalmak egyenlősége, **a rang meghatározása.**
14. **Lineáris leképezés fogalma, mátrixa. Szükséges és elégséges feltétel egy függvény lineáris leképezés voltára.** Lineáris leképezések szorzata, szorzat mátrixa. Következmény: addíciós tételek a sin és cos függvényekre.
15. **Lineáris leképezések magtere, képtere**, ezek altér volta. Dimenziótétel.
16. **Bázistranszformáció fogalma**, lineáris transzformáció mátrixa adott bázis szerint, annak kiszámítása.
17. **Négyzetes mátrixok sajátértékei és sajátvektorai, ezek meghatározása.** Karakterisztikus polinom. A sajátértékek és sajátvektorok kapcsolata lineáris transzformáció valamely bázis szerinti mátrixának diagonalitásával.